

A Baktay Ervin Gimnázium matematika tanterve szakköri és versenyfelkészítő foglalkozások számára

	7.	8.	9.	10.	11.
heti óraszám	2	2	2	2	2
éves óraszám	72	72	72	72	72

A versenyeztetést azért tartjuk fontosnak, mert ez az egyik leghatékonyabb módja annak, hogy a tanulókat rákényszerítsük saját eszköztáruk folyamatos bővítésére, újrarendezésére és a különböző szakterületek közötti kapcsolatok feltérképezésére.

Minden korosztály számára többféle verseny lehetőséget találhatunk hagyományos és új formákban is. A neten számtalan levelezős, csapatverseny, kombinált matematikát tartalmazó verseny található.

A versenyek elsődleges célja a matematika népszerűsítése. A jó képességű diákok megszokottól eltérő módon való fejlesztése, a problémamegoldó, kreatív és logikus gondolkodás formálása és a korszerű, alkalmazásra képes matematikai műveltség megalapozásának segítése.

Hagyományos versenyek:

- Gordiusz 9-12. évfolyam
- Zrínyi 7-8 évfolyam
- Taksonyi kistérségi 7-8 évfolyam
- Medve terep matematika verseny a Gellérthegyen
- OKTV
- Baktay matematika verseny

A matematika szakkör célja:

- a matematika iránti érdeklődés felkeltése
- a matematika szeretetének erősítése, a tehetségfejlesztés lehetőségeinek felismerése
- az önálló munka és az önellenőrzés igényének fejlesztése
- minél több önálló felfedezésen alapuló matematikai tevékenység, a kreatív gondolkodás fejlesztése
- a matematikai szövegértés, a matematika nyelvének fokozatos elsajátítása
- a tapasztalat alapján megfogalmazott összefüggés és a bizonyítás közötti különbség fokozatos megértetése
- a matematika természettudományokban való felhasználásának megmutatása, koncentráció a természettudományos tárgyakkal

Kiemelt terület a tehetséggondozás, a versenyekre való felkészítés és a gyerekek összetartása, a csapatszellem fejlesztése.

A szakkörön résztvevő tanulók új módszereket sajátítanak el a verseny feladatok megoldásához és rutint szereznek a megmérettetéseken való megfeleléshez.

A tanulók értékelésére foglalkozásonként kerül sor, ennek részét képezi a megoldott verseny feladatsorok javítása, pontozása, személy szerinti értékelése és a tapasztalatok összegzése. A feladatok megoldásáról szóban vagy írásban számolnak be a tanulók. Mindkét módozat fontos, mert az élıszóban történő beszámoló a matematikai kifejezőkészséget fejleszti, a megoldás leírása pedig gondolataik szabatos rögzítésére szoktatja őket. Nagyon tanulságos az ugyanarra a feladatra adott különféle megoldások egybevetése.

A 7. osztályos tanulók számára szervezett szakköri foglalkozások tematikája:

I. Gondolkodási módszerek, a halmazelmélet elemei

Érdekes logikai feladatok.

Konkrét halmazokkal kapcsolatban a halmazműveletek elvégzése, a halmazszemlélet fejlesztése, szövegértés, szövegelemzés.

Halmazábrák segítségével megoldható problémák. (Pl.logikai szita)

A halmazműveletek és a logikai műveletek kapcsolata egyszerűbb feladatokban.

A skatulyaelv alkalmazásával megoldható feladatok.

II. Számfogalom, műveletek

A számfogalom fejlesztése, alakítása a műveletek alaptulajdonságainak alkalmazásával.

Műveleti tulajdonságok.

Nevezetes számhalmazok.

A természetes számok halmaza, összetett számok, prímszámok, négyzetszámok.

Oszthatósági feladatok, oszthatósági szabályok.

Szöveges feladatok a legnagyobb közös osztó, ill. legkisebb közös többszörös ismeretére építve.

Sorrend, kerekítés, becslés.

Számolási eljárásokat egyszerűsítő módszerek.

III. Ponthalmazok, geometriai alakzatok, geometriai transzformációk

Nevezetes pontthalmazok, szerkesztési eljárások.

Halmazműveletek pontthalmazokkal.

Példák geometriai transzformációkra.

Síkbeli alakzatokra épülő feladatok.

Testek építése POLYDRON készlettel. (Hasábok, gúla, szabályos testek)

IV. Kombinatorika, valószínűségszámítás, statisztika

Tapasztalatszerzés kombinatorikai feladatoknál az összes eset rendszerezett felsorolásában, számolásában.

Totózással, lottózással, számjegyekkel kapcsolatos, kártyajátékokkal kapcsolatos egyszerűbb kombinatorikai feladatok.

Adatok gyűjtése a környezetünkből, ezek rendszerezése, értelmezése, szemléltetése különböző diagramokkal.

Kockadobással, pénzérmével végzett valószínűségi kísérletek.
A tapasztalatok táblázatba foglalása, grafikonnal való ábrázolása.
A kísérletek elvégzésével a gyakoriság, relatívgyakoriság fogalmának kialakítása, események valószínűségének becslése.

A 8. osztályos tanulók számára szervezett szakköri foglalkozások tematikája:

I. Gondolkodási módszerek, kombinatorika, valószínűség számítás

Érdekes logikai feladatok.

Logikai szita formula.

Halmazábrák segítségével megoldható szöveges, ill. valószínűség számítási feladatok.

A skatulyaelv alkalmazása.

Gráfok alkalmazásával megoldható feladatok.

Érdekességek a prímszámok köréből.

II. Számfogalom, műveletek

A számfogalom fejlesztése, alakítása a műveletek alaptulajdonságainak alkalmazásával. Számolási eljárásokat egyszerűsítő módszerek.

A hatvány fogalmának erősítése konkrét feladatok kapcsán.

Számrendszerek.

Egyenes- és fordított arányosság konkrét szöveges feladatok alapján, ezek felismerése a fizikai, kémiai, biológiai, stb. összefüggések esetén is.

Százalékszámítás hétköznapi problémák kapcsán.

III. Egyenletek, egyenlőtlenségek, függvények

Elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása következtetéssel, lebontogatással, mérlegelvvel, grafikus módszerrel.

Szöveges feladatok elemzése, értelmezése, megoldása.

Függvényszemlélet fejlesztése, példák nem lineáris függvényekre.

Egyszerűbb, gyakorlati problémákkal kapcsolatos szélsőérték feladatok.

Egyszerűbb sorozatok, szabályjátékok.

IV. Geometriai alakzatok, mértékek

Alakzatok előállításai geometriai transzformációkkal.

Alakzatok mértékei, terület átdarabolásával kapcsolatos feladatok.

Egyszerűbb bizonyítási feladatok.

Testek építése, hálójai.

Felszín- és térfogatszámítási feladatok gyakorlati problémák kapcsán.

Ajánlott segédletek:

BERGENGÓC példatárak

ABACUS – Matematikai Lapok 10-14 éveseknek

Varga Tamás verseny feladatai

Matematika Összefoglaló Feladatgyűjtemény 10-14 éveseknek

E versenyekre a rendszeres szakköri keret célzottabb felkészülésre ad lehetőséget, más féle versenyeken való indulásra is lehetőséget ad.

Az előző évek versenyjeinek feladatsorai az iskolában és a neten rendelkezésre állnak, ezek szakköri megbeszélése, plusz egyéni otthoni gyakorlás jobban felkelthetik a diákok matematika iránti érdeklődését.

A felkészítést és önálló online tanulást segítő internetes oldalak tanári bemutatás és irányítás mellett igen hatékony eszközök lehetnek, a matematika iránt érdeklődők önálló ismeretszerzésének, tudásuk ily módon való fejlesztése szintén feladata a szakköröknek. Ilyen oldalak pl.:

- ✓ <http://tudasbazis.sulinet.hu/hu/matematika/matematika>
- ✓ <http://www.mategye.hu/?pid=kiadvanyok/zrinyikonyvek>
- ✓ <http://www.mozaweb.hu/>
- ✓ http://www.oktatas.hu/kozneveles/tanulmanyi_versenyek/oktv_kereteben/versenyfeladatok_javitasi_utmutatok
- ✓ http://matematika.lap.hu/matematika_versenyek/14268475
- ✓ <http://www.kfki.hu/education/verseny/>

Számtalan matematika versenyt rendeznek Magyarországon az alsós általános iskolásoktól az érettségiző diákokig, melybe beleértendők a *teszt*, az *indoklásos*, és a *levelezős* versenyek is. A magyar matematikai tehetséggondozás azonban messze nem merül ki a versenyeken való részvétellel, sok tehetséggondozó matematikai *tábort* és *találkozót* is rendeznek minden évben.

A kiírt versenylehetőségek folyamatosan változnak, a teljesség igénye nélkül:

Országos matematika versenyek

Teszt jellegű versenyek

- [Nemzetközi Kenguru Matematika Verseny](#)
- [Zrínyi Ilona Matematikaverseny](#)
- [Gordiusz Matematika Verseny](#)
- [Medve Szabadtéri Matekverseny](#)
- [Bolyai Matematika Csapatverseny](#)

Indoklásos versenyek

- [Kürschák József Matematikai Tanulóverseny](#)
- Matematika [OKTV](#)
- [Nemzetközi Magyar Matematikai Verseny](#)
- [Arany Dániel Matematika Verseny](#)
- [Varga Tamás Matematikaverseny](#)
- [Kalmár László Matematikaverseny](#)
- [Schweitzer Miklós](#) Emlékverseny
- [Bátaszéki Matematika Verseny](#)
- Felvidéki Magyar Matematika Verseny
- [Izsák Imre Gyula](#) Komplettermészettudományi Verseny
- [Szőkefalvi-Nagy Gyula](#) Matematikai Emlékverseny

Levelező versenyek

- [Középiskolai Matematikai Lapok](#) A,B,C,K versenyei
- [KöMaL](#) Tesztverseny

- Abacus
- Microprof
- Kis Vakond
- [Sulikvíz](#)

Regionális versenyek

- Zala Megyei Matematika Verseny
- Három Megye Matematika Versenye
- Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Ambrózy Géza Matematikai Verseny 5-12. osztályosok részére
- Erdélyi Magyar Matematika Verseny
- Levelező versenyek
- Bem József Városi Matematikaverseny 2-8. osztály - Veszprém, Deák Ferenc Általános Iskola
- Sudoku Megyei Verseny 1-8. osztály - Veszprém, Kossuth Lajos Általános Iskola

Egyéb

- Olimpiai válogatóverseny
- [Nemzetközi Matematikai Diákolimpia](#)

Folyóiratok

- [KöMaL](#)
- Abacus
- Kis Vakond

Táborok, találkozók, szakkörök

- KöMaL Ankét
- [Medve Matektábor](#) az [Északi-középhegység](#) több helyszínén
- [Erdős Pál Matematikai Tehetségondozó Iskola](#)
- Balatonberényi Matematika Tábor
- Nagy Károly Matematikai Diáktalálkozó
- Kenguru táborok
- Olimpiai felkészítő szakkörök
- Matematikai Multságok Tábora (MaMuT), [Mátrafüred](#)

Az iskola könyvtárában található matematika szakköri füzetek, érdekes feladatok gyűjteményei szintén a versenyfelkészítést szolgálhatják.